

MONITOR duurzaamheid

GEMEENTE
Zaltbommel

Energietransitie

Dit is de achtste monitor van het Programma Duurzaamheid.

Deze editie bevat voornamelijk gegevens over de energietransitie. We gaan onder andere in op het definitief ontwerp van het lokaal energiebedrijf, biogas in de Bommelerwaard en de Nationale Klimaatweek.

Ook geven we een update over ruimtelijke adaptatie, innovatie en asbestsanering.

We hebben gebruik gemaakt van de laatste energiegegevens die voor onze gemeente bekend zijn. Dit zijn gegevens over 2020. Gegevens over 2021 of 2022 zijn helaas nog niet beschikbaar.

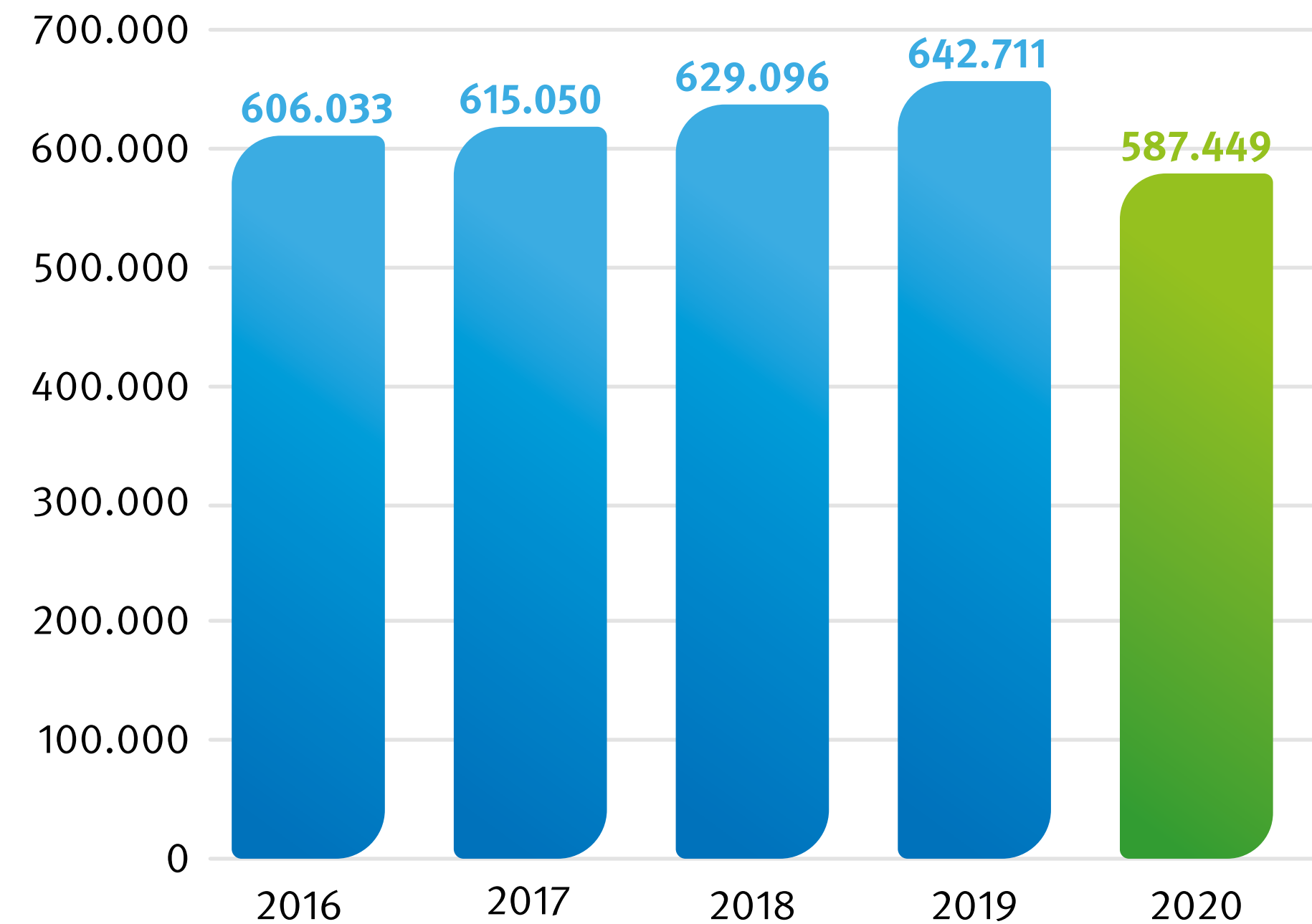
Voortgang CO₂-reductie ondanks groei in aantallen woningen en bedrijven

De meest recente cijfers over de CO₂-uitstoot zijn van 2020. De totale CO₂-uitstoot is in dit jaar gedaald ten opzichte van de jaren ervoor. Dit is voor het eerst in de afgelopen 5 jaar dat we een daling in de CO₂ uitstoot zien. Deze daling kan deels worden toegeschreven aan de coronacrisis, die in 2020 uitbrak. Naast de algehele daling, is op de volgende pagina te zien dat de CO₂-uitstoot in de vier individuele sectoren die we hier onderscheiden is gedaald.

Van 2016 tot 2020 is het aantal bedrijven in onze gemeente met circa 450 toegenomen. Ook de woningvoorraad steeg. In deze 5 jaar kwamen er meer dan 630 woningen bij. Ondanks de groei van het aantal woningen en aantal bedrijven is de CO₂-uitstoot (vooral in het afgelopen jaar) gedaald.

In juli 2021 is de Europese Klimaatwet in werking getreden. Deze wet schrijft voor dat in 2030 de CO₂-uitstoot met 55% moet worden verminderd ten opzichte van 1990. In 2050 moet de hele Europese Unie klimaatneutraal zijn.

Ton CO₂ uitstoot

Bron: Klimaatmonitor en CBS

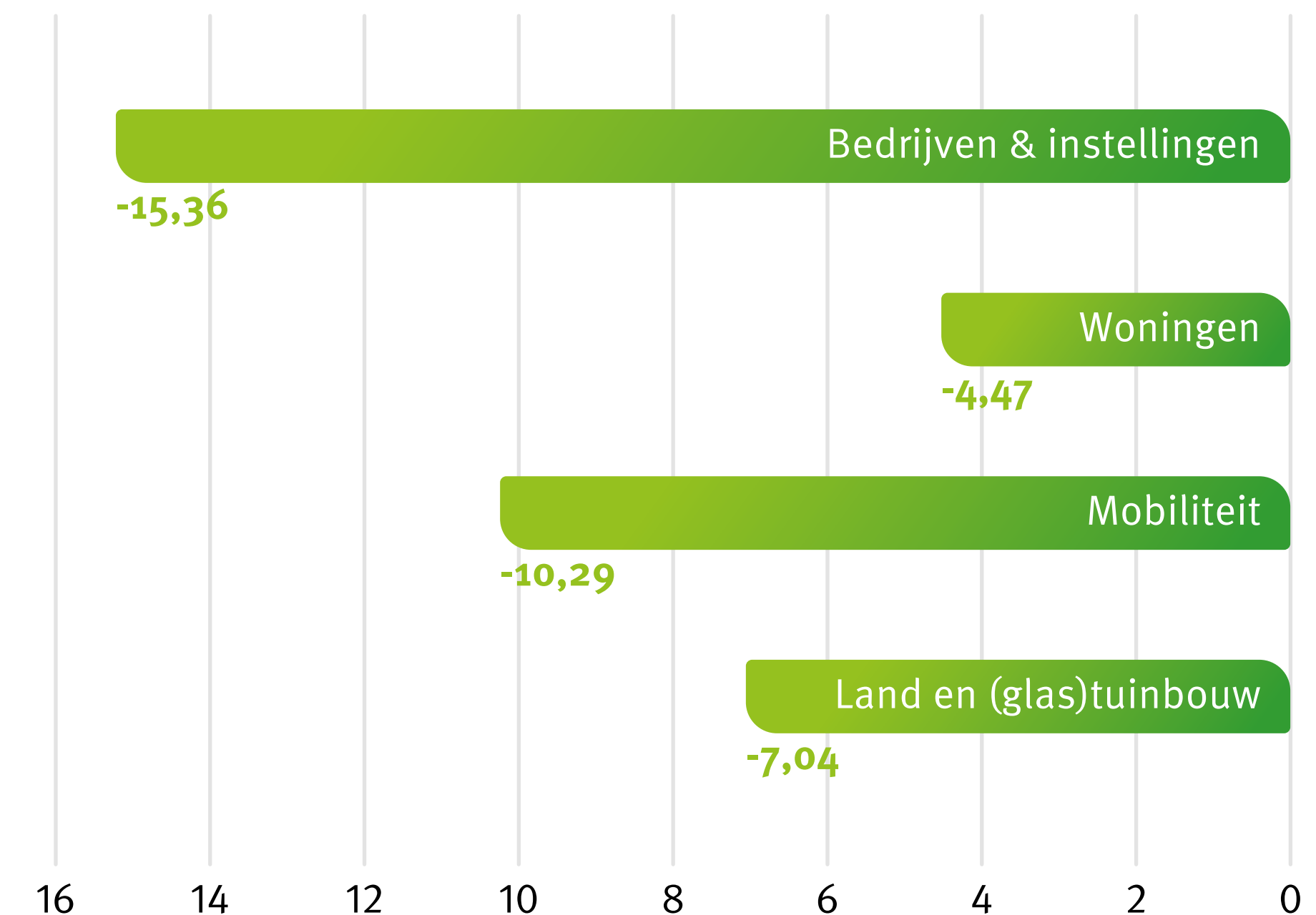
De CO₂-uitstoot is in alle sectoren gedaald

Bij alle sectoren in de uitstoot in 2020 gedaald ten opzichte van 2019. Dit is voor een deel te verklaren door de coronapandemie die in dit jaar uitbrak. Deze trend was wereldwijd te zien. In heel Nederland was de uitstoot van broeikasgassen in 2020 9 procent lager dan in 2019. In totaal is de uitstoot daarmee 25,4 procent lager dan in 1990.

In de gemeente Zaltbommel is de grootste daling van broeikasgassen te zien in de sector bedrijven en instellingen. Maar ook bij de sectoren mobiliteit, land- en tuinbouw, en woningen nam de CO₂-uitstoot af ten opzichte van het jaar ervoor. De CO₂-uitstoot van de land- en glastuinbouw is gedaald ten opzichte van 2019, maar hoger dan in 2016 en 2017. Voor de andere drie sectoren geldt dat de CO₂ uitstoot in 2020 het laagste was in 5 jaar.

De Europese Klimaatwet schrijft voor dat in 2030 de CO₂ uitstoot met 55% moet zijn verminderd ten opzichte van 1990. In 2050 moet de hele Europese Unie klimaatneutraal zijn.

Percentage CO₂-reductie 2020 t.o.v. 2019

Bronnen: Klimaatmonitor RWS en Emissie Autoriteit www.emissieautoriteit.nl

Bestuurlijk

iedereen doet mee
iedereen wint
DUURZAAM ZALTBOMMEL

Geen RES 2.0, maar een Voortgangsrapportage

**Het definitief ontwerp lokaal energiebedrijf
is vastgesteld**

Bestuurlijk

Geen RES 2.0, maar een Voortgangsrapportage

Om de landelijke CO₂-reductie doelen te behalen is Nederland opgedeeld in 30 RES (Regionale Energie Strategie) regio's. Elke regio heeft in 2021 een RES 1.0 gepubliceerd, waarin staat aangegeven hoeveel duurzame energie de regio kan opwekken. In 2030 moeten de regio's gezamenlijk ten minste 35 TWh elektriciteit produceren uit windturbines en grootschalige zon-pv-systemen op land, daken en grote wateren. De gemeente Zaltbommel maakt deel uit van de RES regio Rivierenland.

Elke 2 jaar moeten de regio's hun energie strategie updaten. Dat zou betekenen dat in 2023 de RES 2.0 wordt

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

Rivierenland

gepubliceerd. Maar op landelijk niveau is besloten dat dit document vervangen wordt door een voortgangsrapportage. De reden dat er is gekozen voor een voortgangsrapportage in plaats van een RES 2.0 is de Omgevingswet. Deze wet treedt per 1 juli 2023 in werking. Voor de totstandkoming van de RES 1.0 was een plan-milieueffectrapport (plan-MER) niet verplicht. Na het in werking treden van de Omgevingswet is de RES soms wel plan-MER plichtig. Dit heeft gevolgen voor de inrichting van het RES-proces.

In het Voortgangsdocument geven we als regio aan of we op koers liggen met het regionale bod voor 2030. We beschrijven de voortgang van het realiseren van de RES-bieding (gerealiseerd, pijplijn, ambitie) en afspraken die in RES 1.0 omschreven zijn. Dit is belangrijk om landelijk te kunnen monitoren of de 30 regio's sámen ook op koers liggen voor 2030.

Bronnen: pbl www.pbl.nl, Nationaal Programma RES www.regionale-energiestrategie.nl

Het definitief ontwerp lokaal energiebedrijf is vastgesteld

Op 20 oktober 2022 heeft de gemeenteraad het definitief ontwerp van het lokaal energiebedrijf vastgesteld. Het voorlopig ontwerp voor het lokaal energiebedrijf is op 30 september 2021 door de raad vastgesteld. Daarna hebben we een verdieping gedaan op de financieringsopties en rolneming.

Het lokaal energiebedrijf is een middel om ons doel van het terugbrengen van de CO₂ uitstoot te bereiken. Daarnaast draagt het bij om duurzame, betrouwbare en betaalbare warmte, ook op lange termijn, voor onze inwoners te realiseren. Het lokaal energiebedrijf richt zich op middelgrote zonprojecten en het strategisch deelnemen in warmteprojecten. Het bedrijf wordt een afzonderlijke BV, die zichzelf kan bedruipen. Hiermee is continuïteit gegarandeerd. De eventuele winst laten we ten goede komen aan onze gemeenschap. De raad heeft op 20 oktober 2022 ingestemd met het treffen van de voorbereidingen tot het oprichten van een BV lokaal energiebedrijf.

Meer weten?

Bekijk de Raadsvergadering
[zaltbommel.notubiz.nl/
document/11931093/1/060922+definitief+ontwerp](https://zaltbommel.notubiz.nl/document/11931093/1/060922+definitief+ontwerp)

Doelgroep land- en tuinbouw

iedereen doet mee
iedereen wint
DUURZAAM ZALTBOMMEL

Onderzoeken naar biogas in de Bommelerwaard van start

De energietransitie in de glastuinbouw

Onderzoeken naar biogas in de Bommelerwaard van start

LTO Noord onderzoekt samen met afdeling Bommelerwaard de mogelijkheden van een biogasnetwerk in de regio.

Recent heeft een groep van zo'n 18 veehouders uit het gebied een ontwerp en een haalbaarheidsstudie voor het biogasnetwerk besproken. Op de erven van deelnemende veehouders worden mestvergisters gebouwd. Het biogas wordt dan via een nieuw aan te leggen gesloten netwerk rechtstreeks geleverd aan de grootste baksteenfabriek van Nederland, de Rijswaard in Aalst. Uit de haalbaarheidsstudie bleek dat in potentie zo'n 2 miljoen m³ biogas geproduceerd kan worden voor de steenfabriek. Dit is circa 20% van het totale gasverbruik van de fabriek.

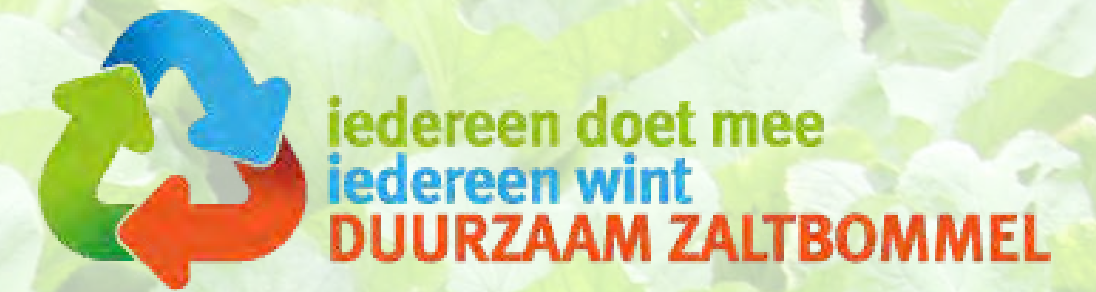
Op vrijdag 2 december ging de groep veehouders op bezoek bij het project 'Oxe geeft gas' bij Deventer en naar een varkenshouderij in Hoge Hexel. Het doel was om ervaringen uit te wisselen en om met eigen ogen te zien hoe dit systeem

werkt, wat de verdienkansen zijn en wat de praktische aanpassingen in de bedrijfsvoering inhouden om tot een vergistingssysteem te komen.

Het doel van het project is levering van groen gas of gas van aardgaskwaliteit door veehouders in de Bommelerwaard, tegen een marktconforme prijs. De afnemer kan de Rijswaard zijn, maar de glastuinbouw, woningbouw, een energiecoöperatie, of het aardgasnet zijn ook opties. Naast het leveren van biogas is het doel dat de veehouders een bijdrage leveren aan de vermindering van de stikstofuitstoot. De marktconforme prijs zorgt voor een aanvaardbare terugverdientermijn. Hierdoor zijn de veehouders niet alleen producenten van voedsel, maar ook van duurzame energie.

Doelgroep land- en tuinbouw

De energietransitie in de glastuinbouw

Om alternatieven voor fossiele brandstoffen te vinden, kijkt de glastuinbouw in de Bommelerwaard naar aardwarmte. In aardlagen is veel warmte aanwezig. Hoe dieper men in de aarde boort, hoe warmer. Ieder 100 meter onder de grond stijgt de temperatuur van het water met 3 graden. Als lokale warmtebron is aardwarmte een duurzaam alternatief. De sector onderzoekt verder wat de mogelijkheden voor aardwarmte zijn.

Ook op nationaal niveau zijn er ontwikkelingen. Op 30 november 2022 tekenden de ministeries van Landbouw, Economische zaken en Klimaat en Financiën samen met de glastuinbouwsector het Convenant Energietransitie Glastuinbouw 2022-2030. In dit convenant staat dat de partijen gaan werken aan maatregelen voor energiebesparing en verduurzaming. De glastuinbouw heeft de ambitie om in 2040 een klimaatneutrale en economisch rendabele sector te zijn. Minister Rob Jetten van Economische Zaken en Klimaat: “De huidige energiecrisis toont aan dat we nóg sneller moeten verduurzamen. De Nederlandse glastuinbouwsector staat wereldwijd bekend om zijn innovatieve karakter. Door deze stappen te zetten richting klimaatneutraliteit, blijft de sector internationaal toonaangevend.”

Bronnen: www.greenports-nederland.nl, glastuinbouwcompactbommelerwaard.nl

Doelgroep bedrijventerreinen

iedereen doet mee
iedereen wint
DUURZAAM ZALTBOMMEL

Ondernemers gaan real
time meten om verbruik
te verlagen

Doelgroep bedrijventerreinen

Ondernemers gaan real time meten om verbruik te verlagen

Foto: Barbara Lodewijks Fotografie

Op 13 december 2022 organiseerden de besturen van SOBZ, Parkmanagement De Wildeman en Coöperatie Duurzaamheid Bedrijventerreinen Zaltbommel (CDBZ) een themabijeenkomst voor alle aangesloten ondernemers. Het thema was grip op je energieverbruik. Tijdens de bijeenkomst stonden de energiebesparingsprojecten op de bedrijventerreinen centraal. Ook besteedden de partijen aandacht aan de netcapaciteitsproblematiek.

Bij de bijeenkomst waren ongeveer 40 ondernemers aanwezig. Iedereen ontving van de organisatoren een abonnement van SmartDodos cadeau. Deze tool geeft ondernemers inzicht in hun energieverbruik. Zo kunnen ondernemers de pieken in hun energieverbruik afvlakken en energie besparen. Op termijn biedt de tool ook kansen om onderling energie uit te ruilen en slim gebruik te maken van de beschikbare capaciteit.

Bron: www.sobzaltbommel.nl

Doelgroep wijken, bewoners en gebruikers

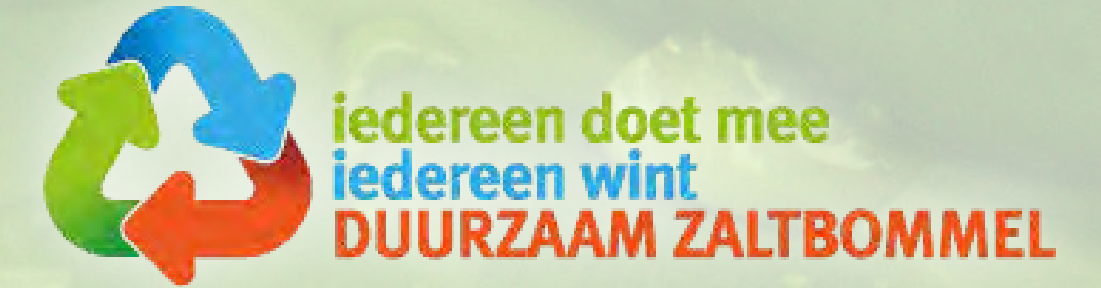

iedereen doet mee
iedereen wint
DUURZAAM ZALTBOMMEL

- **Meer dan de helft van de woningen heeft energielabel A of B**
- **Terugblik Nationale klimaatweek**
- **Pilots met laadlichtmasten en StreetPlugs in voorbereiding**
- **Huurders zijn massaal energie aan het besparen met pakketten**
- **De slimme bandenpomp wordt goed gebruikt**

Doelgroep wijken, bewoners en gebruikers

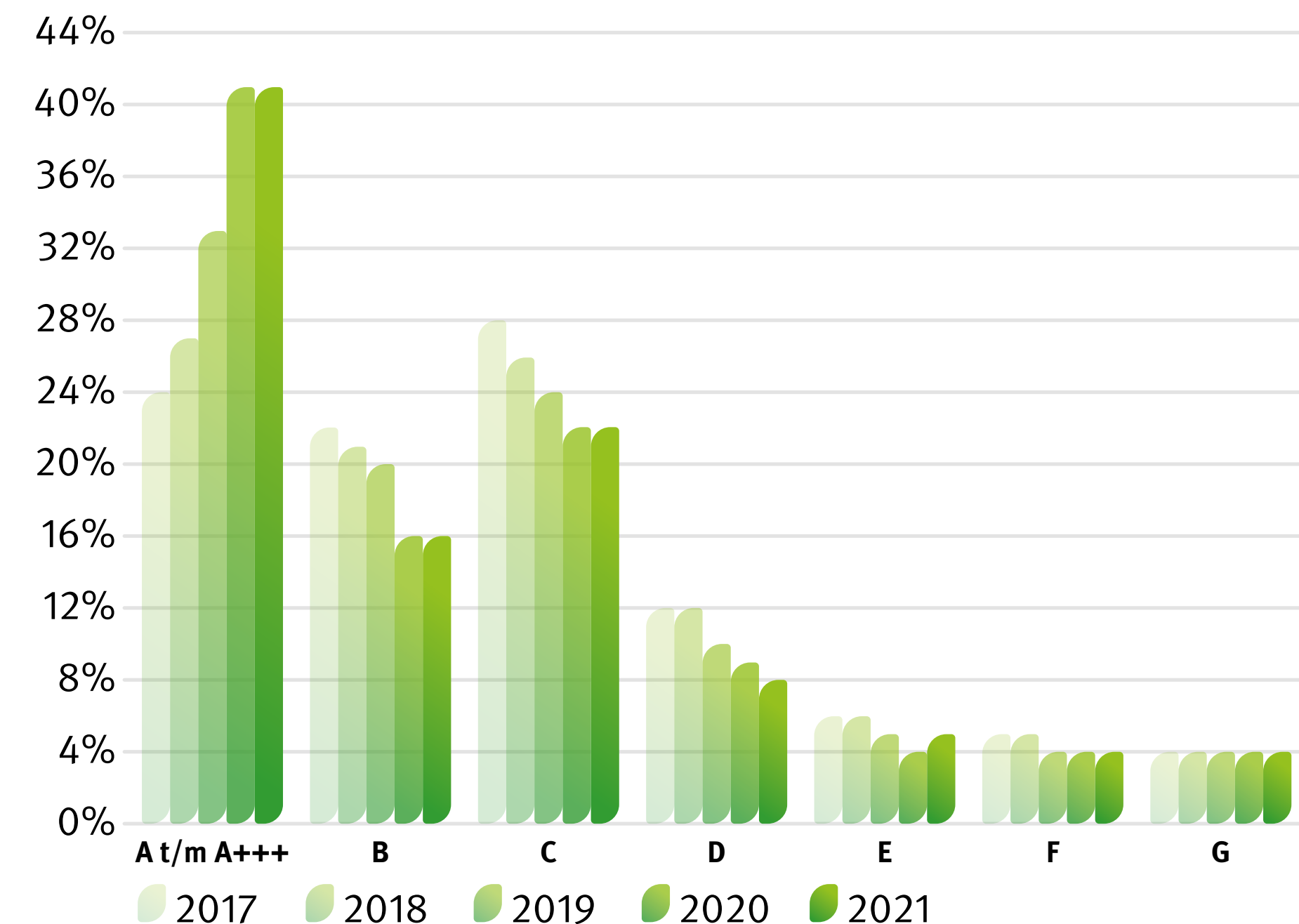

Meer dan de helft van de woningen heeft energielabel A of B

Bij de verkoop, verhuur en oplevering van woningen is een geldig energielabel verplicht. Het label laat de energieprestatie van de woning zien en maakt duidelijk welke energiebesparende maatregelen mogelijk zijn. De labelklassen voor woningen lopen van A t/m G, oftewel van weinig naar veel besparingsmogelijkheden.

In 2021 had een groot deel van de woningen in de gemeente Zaltbommel een energielabel A of hoger, namelijk 41%. 16% van de woningen is voorzien van energielabel B en 22% heeft energielabel C. Tot slot heeft 21% van de woningen label D of lager. Het aandeel woningen met een energielabel A of hoger is de afgelopen 5 jaar toegenomen. Het percentage woningen met een lager energielabel nam in deze periode af.

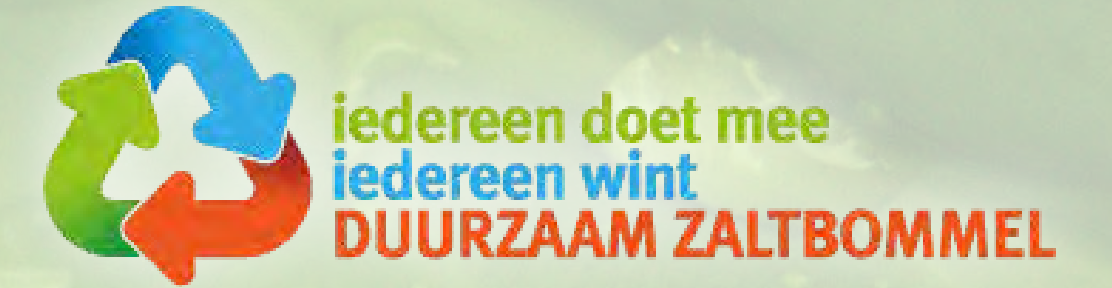
Energielabels woningen

Bron: Klimaatmonitor

Doelgroep wijken, bewoners en gebruikers

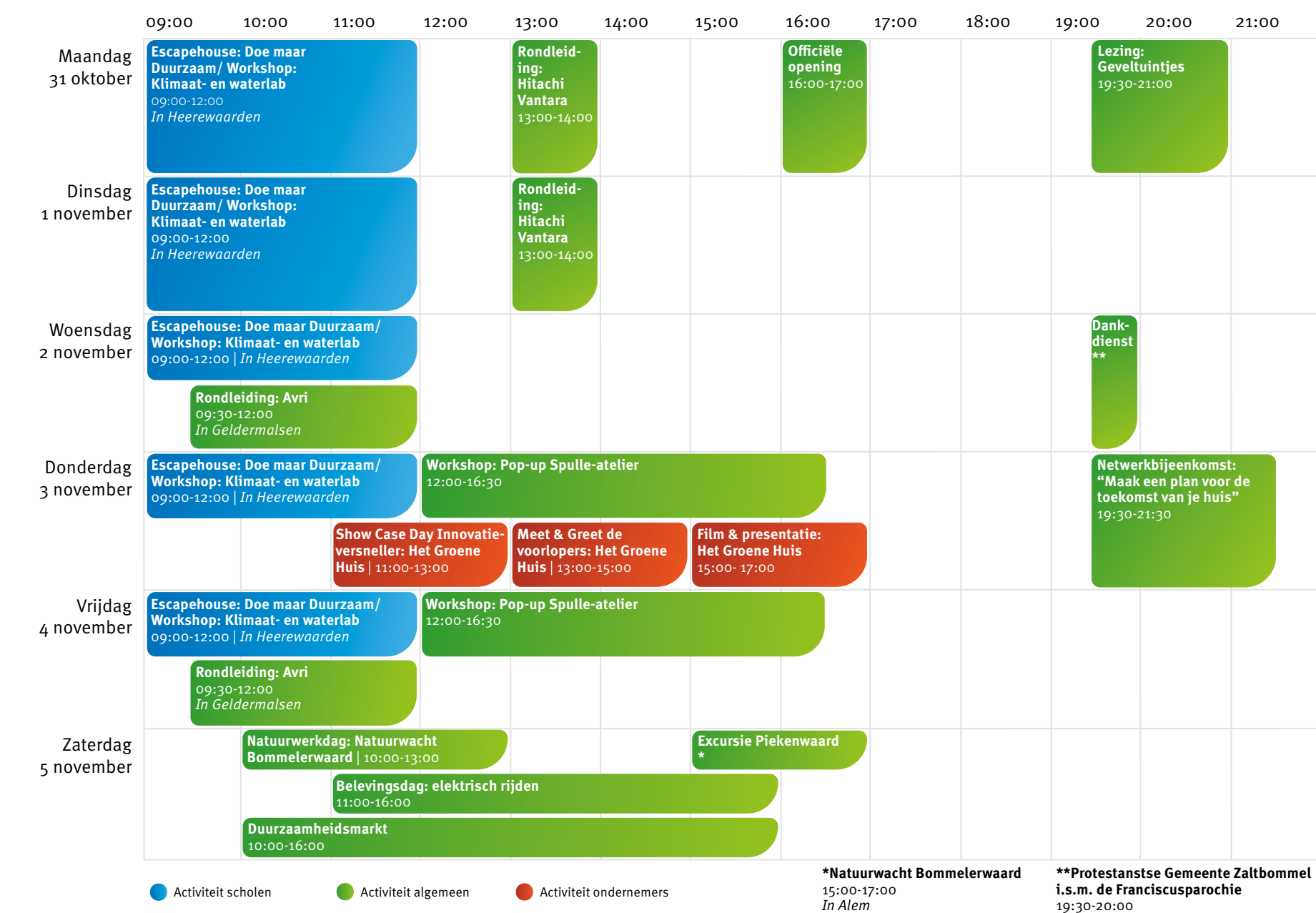
Terugblik Nationale Klimaatweek

Van 31 oktober tot en met 5 november vond de Nationale Klimaatweek plaats. De Nationale Klimaatweek is een initiatief van het Ministerie voor Economische Zaken en klimaat en werd in 2022 voor de tweede keer georganiseerd. Het was de eerste keer dat er in de gemeente Zaltbommel activiteiten plaatsvonden in het kader van deze week.

Voor alle doelgroepen werd er in deze week wel een activiteit georganiseerd. Zo deden 14 schoolklassen bij bezoekerscentrum De Grote Rivieren mee aan een escapehouse of het klimaat- en waterlab. Ook was er een rondleiding in het verduurzaamde gebouw van Hitachi Vantara en in de bibliotheek volgden bezoekers een lezing over geveltuintjes, door expert Suze Peters. Deze en alle andere activiteiten zijn te vinden in het schema op deze pagina.

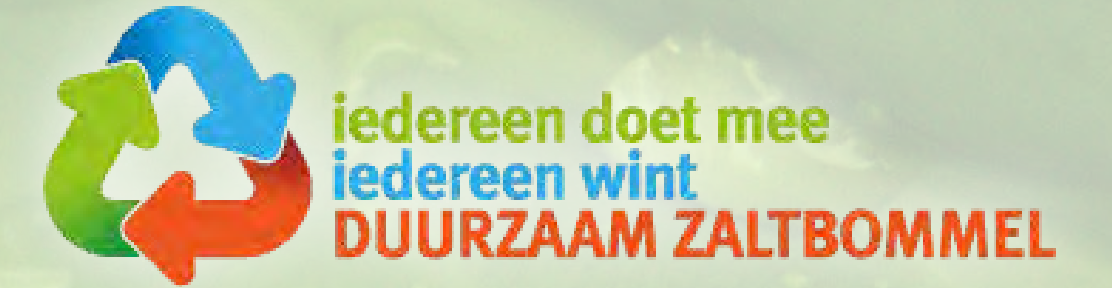
We hadden in de Nationale Klimaatweek de gemeente maar liefst drie klimaatburgemeesters. Elze Frie is oprichter van een sociale en duurzame textielwerkplaats en een fietswerkplaats 'Elliz in Company'. Lianne Moreau is oprichter van het bedrijf Groen Graag, dat zich richt op duurzame keuzes in en om het huis. Warmteregisseur Ralph Moolenaar was de derde klimaatburgemeester. Tijdens de opening op maandag ontvingen de klimaatburgemeesters hun duurzame

ambtsketens van burgemeester Van Maaren. De ambtsketens zijn gemaakt door de kinderen van BSO Kunst en Kids, die daarvoor afval zoals wc rollen en lege koffiecups gebruikten.

Doelgroep wijken, bewoners en gebruikers

Terugblik Nationale Klimaatweek

De week werd op zaterdag feestelijk afgesloten met een duurzaamheidsmarkt in de binnenstad. Op de markt konden bezoekers bij de Avri hun kennis over afval scheiden testen, zich inschrijven voor een kledingruil ketting van de Groene Groep van de Protestantse Kerk en groen-gekleurde spullen kopen bij kringloop De Spullewaard. Ook konden bezoekers informatie inwinnen bij het energieloket en daarna energiebesparende items kopen bij de kraam van Groen Graag. De gemeente beantwoordde vragen en deelde bloembollen uit. Pleegplantje verkocht planten die een tweede kans hebben gekregen. Bij de kraam van de

Fruitmotor konden bezoekers ciders en andere drankjes kopen. Tot slot konden bezoekers van de markt een proefrit maken in een van de elektrische auto's tijdens de belevingsdag elektrisch rijden, georganiseerd door het Groene Huis en de Coöperatie Bommelerwaard.

Het doel van de Nationale Klimaatweek was het creëren van bewustzijn over duurzaamheidsthema's. Het tweede doel was het opbouwen van een netwerk van organisaties en individuen die in onze gemeente aan dit thema werken. We zijn blij met de resultaten en kijken uit naar de Nationale Klimaatweek 2023.

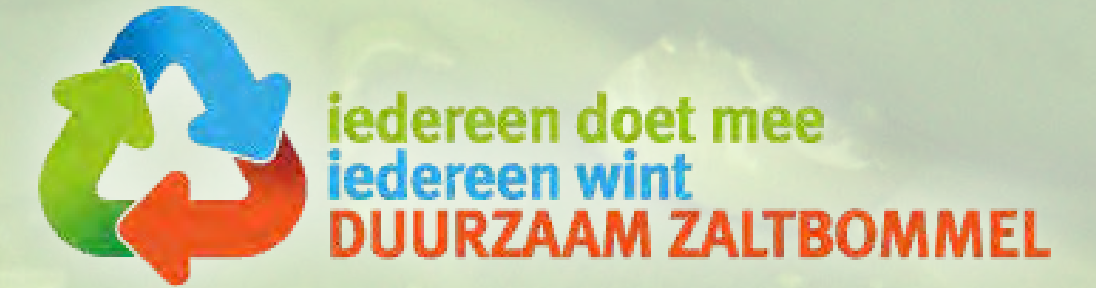
Foto: Leontien Vossen

Foto: Marielle Pelle

Doelgroep wijken, bewoners en gebruikers

Pilots met laadlichtmasten en StreetPlugs in voorbereiding

Om ervoor te zorgen dat er in de gemeente voldoende mogelijkheden zijn om elektrische auto's op te laden, gaan we een pilot met laadlichtmasten uitvoeren. Daarnaast voeren we een pilot uit met StreetPlugs, ondergrondse laadpalen die als een soort stopcontact in de straat verwerkt zijn.

Naarmate het aantal elektrische auto's op de weg toeneemt, neemt ook de behoefte aan laadpalen toe. We gaan pilots met alternatieve laadinfrastructuur uitvoeren om het aantal objecten in de openbare ruimte te beperken. De laadlichtmasten combineren straatverlichting en een laadpaal in één object. De StreetPlug zit onder de grond verwerkt en is dus minder goed zichtbaar dan een reguliere laadpaal. Voor beide pilots nemen we geen verkeersbesluit. Dit betekent dat er geen parkeervakken worden gereserveerd voor gebruik door uitsluitend elektrische auto's. Door parkeervakken voor gebruik door zowel elektrische- als brandstofauto's beschikbaar te laten, dragen de pilots niet bij aan de parkeerdruk in de gemeente.

De pilot met laadlichtmasten realiseren we op de hoek van de Fiep Westendorpstraat en het Annie M.G. Schmidthof in Zaltbommel. Deze locatie hebben we geselecteerd omdat hier vier lichtmasten dicht bij elkaar en bij parkeervakken staan. De vier lichtmasten zullen in combinatie met een reguliere laadpaal een laadplein vormen.

De pilotprojecten met StreetPlugs realiseren we op het Marktplaatsplein in Brakel en op Bolwerk de Kat in Zaltbommel. Deze locaties zijn gekozen omdat hier veel parkeergelegenheid is, maar zichtbare objecten in de openbare ruimte hier niet wenselijk zijn.

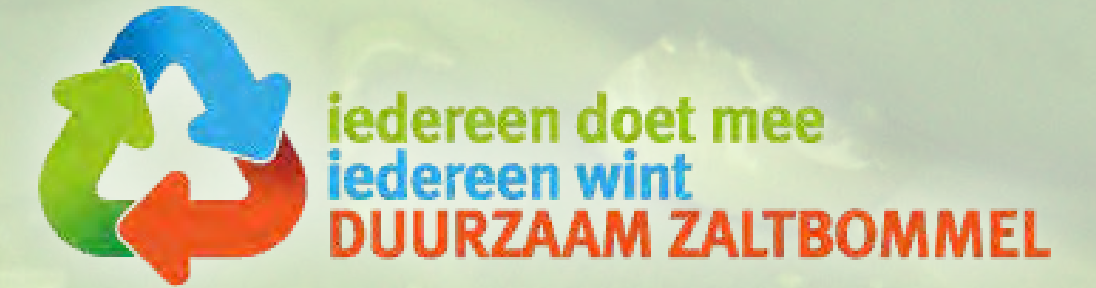
Bron: [Citycharge.eu](https://www.citycharge.eu)

Bron: [StreetPlug.nl](https://www.streetplug.nl)

Doelgroep wijken, bewoners en gebruikers

Huurders zijn massaal energie aan het besparen met pakketten

In de vorige monitor rapporteerden we al dat een aantal inwoners brieven heeft ontvangen waarmee ze een energiebespaarpakket konden aanvragen. De pakketten waren beschikbaar voor huurders van de woningbouwcorporaties Bazalt en De Kernen. Ook inwoners met een koopwoning van vóór 1980 hebben een brief ontvangen. In de week van 5 december 2022 konden huurders hun energiebespaarpakketten op komen halen in het Groene Huis.

Het pakket is €70 waard en wordt verstrekt door het Energieloket Rivierenland. De financiering van deze energiebespaarpakketten is georganiseerd door het Rijk. De energiebespaarpakketten voor koopwoningen waren in mei 2022 op. In december van dat jaar zijn ook de laatste pakketten voor huurders uitgedeeld.

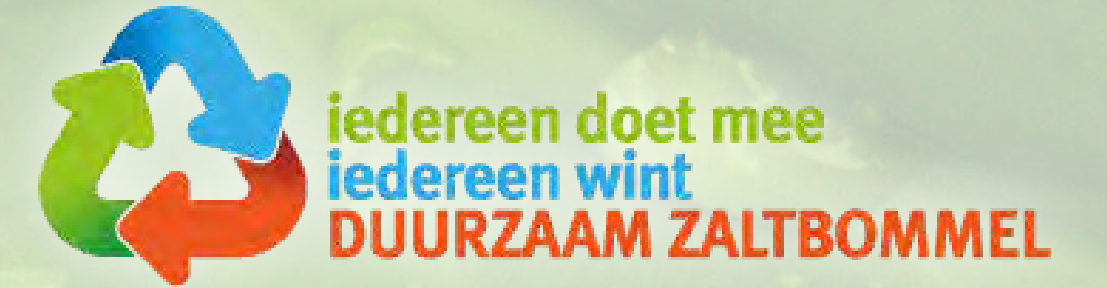
Energiearmoede

Een recent onderzoek van TNO laat zien dat ongeveer 550.000 huishoudens in Nederland te maken hebben met energiearmoede. Ze hebben een laag inkomen en hoge energiekosten en/of wonen veelal in een huis dat niet goed is geïsoleerd. We hebben een uitkering van het Rijk gekregen om deze mensen te helpen met het besparen van energie of het aanbieden van maatregelen die leiden tot minder energieverbruik. We hebben onze voorwaarden en een aanpak, samen met het Energieloket Rivierenland, nu opgesteld. In 2023 gaan we aan de slag met de uitvoering.

Doelgroep wijken, bewoners en gebruikers

De slimme bandenpomp wordt goed gebruikt

Sinds een half jaar staat op de parkeerplaats tegenover het Van der Valk hotel een Slimme Bandenpomp. Met de pomp kunnen automobilisten gratis de bandenspanning van hun auto controleren en op de juiste spanning brengen.

Sinds de plaatsing van de bandenpomp in mei 2022 is deze door bijna 2000 mensen gebruikt. Rijden met de juiste bandenspanning is veilig. De juiste bandenspanning verbetert de wegligging, maakt de remweg korter en vermindert de slipkans. Daarnaast vermindert het verkeerslawaaï. Tot slot is het bevorderlijk voor het milieu: sinds de plaatsing van de bandenpomp hebben de gebruikers bij elkaar ruim 15.000 liter brandstof bespaard. Dat heeft ertoe geleid dat er 51,8 ton minder CO₂ is uitgestoten.

Opwek, transport en opslag

iedereen doet mee
iedereen wint
DUURZAAM ZALTBOMMEL

- **Strategiegroep E-netwerk: voortgang en update TenneT**
- **Aantal zonnepanelen neemt toe**
- **Mogelijkheden voor waterkracht uit de Waal onderzocht**

Strategiegroep E-netwerk: voortgang en update TenneT

Op 1 februari 2022 vond het eerste overleg van de Strategiegroep E-netwerk plaats. De strategiegroep is een samenwerking op directieniveau tussen de gemeente en Liander, de gemeenten West Betuwe en Maasdriel, de provincie Gelderland, woningcorporaties Bazalt Wonen en De Kernen, Coöperatie Bommelerwaard, het Glastuinbouwact, LTO Noord en Coöperatie Duurzame Bedrijventerreinen Zaltbommel. In 2022 hebben we in vier strategiegroep bijeenkomsten de hele jaarcyclus (te vinden op de volgende pagina) doorlopen. Elk jaar doorlopen we de jaarcyclus opnieuw. Daarmee streven we er samen naar dat een betrouwbare, betaalbare en duurzame elektriciteitsinfrastructuur in de drie gemeenten tijdig beschikbaar is.

De inspanningen van Liander en de partners werpen hun vruchten af. Niet elke nieuwe aanvraag kan nu op het elektriciteitsnet worden aangesloten, maar we houden de ontwikkelingen goed in de gaten. We communiceren nieuwe projecten tijdig met Liander. Het lokale net (dat te vergelijken is met plaatselijke en provinciale wegen) hebben we daarmee goed op orde. Maar een knelpunt is de ontwikkelingen op het net bij TenneT (de snelwegen).

In november heeft TenneT de uitkomsten van het congestiemanagementonderzoek voor teruglevering van stroom

gepubliceerd. Bij congestie-management wordt door middel van prijsmechanismes en marktwerking het aanbod en de vraag naar elektriciteit gestuurd. Daarnaast heeft TenneT congestie afgekondigd voor levering van stroom en aangegeven hier een congestiemanagementonderzoek voor te starten. De congestie van TenneT heeft impact op alle grootverbruikaansluitingen en deze problemen raken dus ook de aansluitingen bij netbeheerder Liander. Door de netuitbreidingen aan het energienet van Liander ontstaat er ruimte voor klanten die aangesloten willen worden. Maar in de praktijk kunnen deze klanten nu alsnog geen vermogen krijgen vanwege de congestie op het net van TenneT.

Dit betekent dat alle klanten die voor opwek op de wachtlijst staan tot nader order een transportbeperking (= geen vermogen) onder voorbehoud krijgen. Voor alle nieuwe klanten geldt voor opwek een definitieve transportbeperking. Voor levering betekent dit dat nieuwe klanten of bestaande klanten die meer vermogen willen tot nader order een transportbeperking krijgen. Uitbreidingen aan het elektriciteitsnet van TenneT zijn naar verwachting in 2029 gereed, voor zowel levering als teruglevering. De TenneT congestie heeft invloed op de tendermethodiek windenergie die we in de gemeente willen uitzetten. Het is nog niet geheel duidelijk wat de gevolgen van het onderzoek van TenneT voor deze plannen zullen zijn.

Opwek, transport en opslag

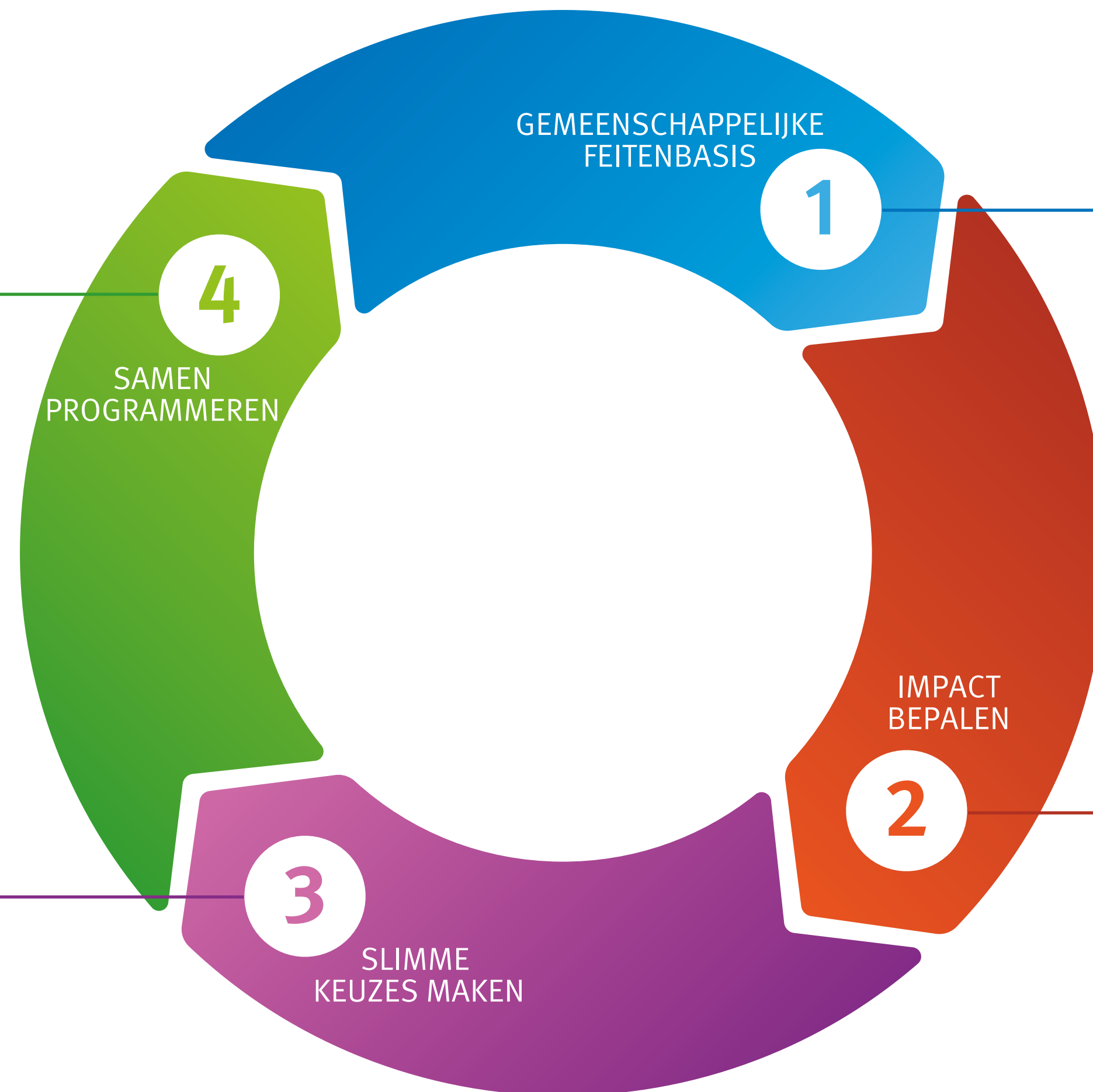

Planningen op elkaar leggen

- Huidige investeringsplanning Liander en plannings van alle andere partijen op tafel
- Volgordes en prioriteiten op elkaar afstemmen
- Opmaat naar integraal uitvoeringsplan en 'assetkaart' huidig en komende 5 – 10 jaar

Hoe netimpact reduceren?

- Samen naar de kaart kijken, koppelkansen verkennen
- Inbreng slimme oplossingen door Liander

Ontwikkelingen integraal in beeld

- Wat weten we allemaal al?
- Welke informatie updaten?
- Welke informatie ontbreekt?
- Bespreken 'gaps' tussen regiobeeld en prognose Liander

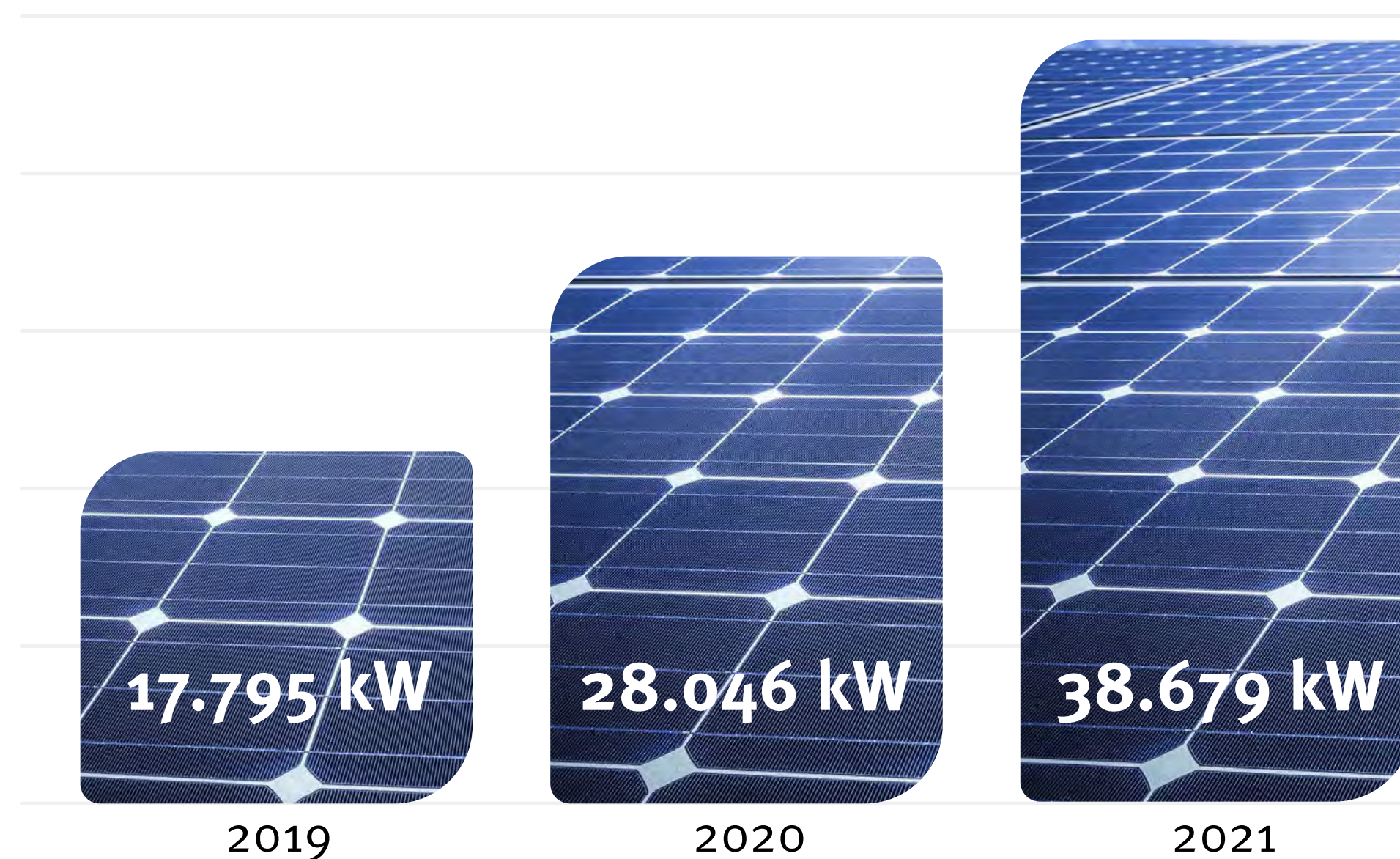
Benodigde netcapaciteit in beeld

- Doorrekening van alle ontwikkelingen door Liander
- Inzicht in noodzakelijke netuitbreidingen richting 2030, vertaald naar ruimte, tijd en geld

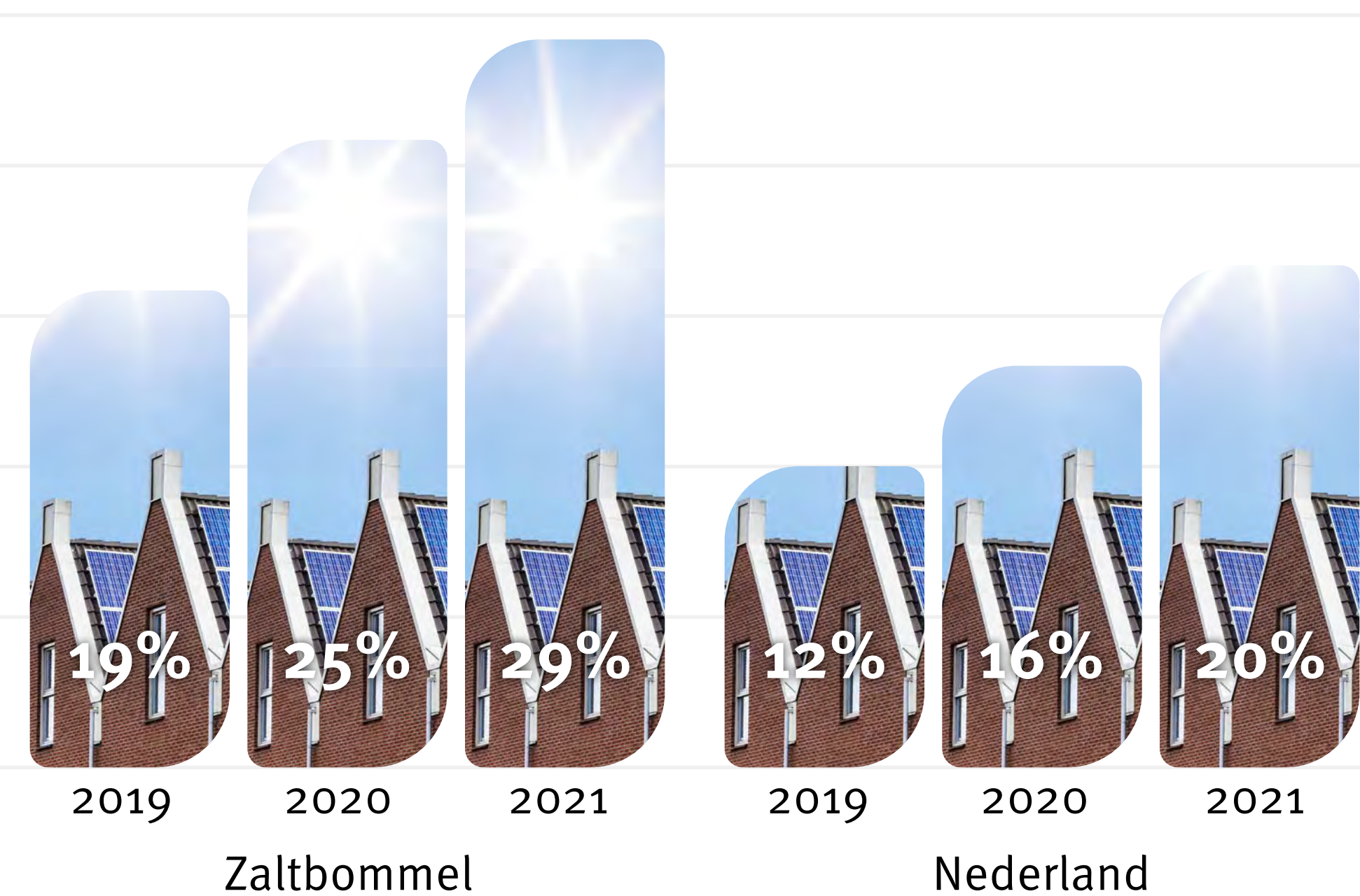

Update zonnepanelen

Opgesteld vermogen zonne-energie op bedrijven en woningen in Zaltbommel

Percentage woningen met zonnepanelen Zaltbommel t.o.v. Nederland

Bronnen: opendata.cbs.nl, www.waarstaatjegemeente.nl

Mogelijkheden voor waterkracht uit de Waal onderzocht

In het voorjaar van 2022 hebben we onderzoek laten uitvoeren naar waterkracht in de Waal bij Zaltbommel. Een boot van het bedrijf Lintur SEP heeft gemeten hoeveel energie er zou kunnen worden gewonnen langs de oevers van de rivier (kribkoppen). Het winnen van energie uit water is interessant, omdat de rivier altijd stroomt. Anders dan bij wind- en zonne-energie is deze bron niet afhankelijk van het weer.

Het conclusie van het onderzoek is dat de Waal langs de stad Zaltbommel goede kansen biedt voor energiewinning. Om deze kansen verder te verkennen, gaan we met Lintur SEP en andere betrokken partijen de mogelijkheden verder uitwerken. Naast de metingen in de Waal bij Zaltbommel voert Lintur SEP in opdracht van de provincie metingen uit in de Waal in Gelderland. Dit onderzoek geeft een globaal beeld van de potentie van waterkracht.

Thema asbest daken

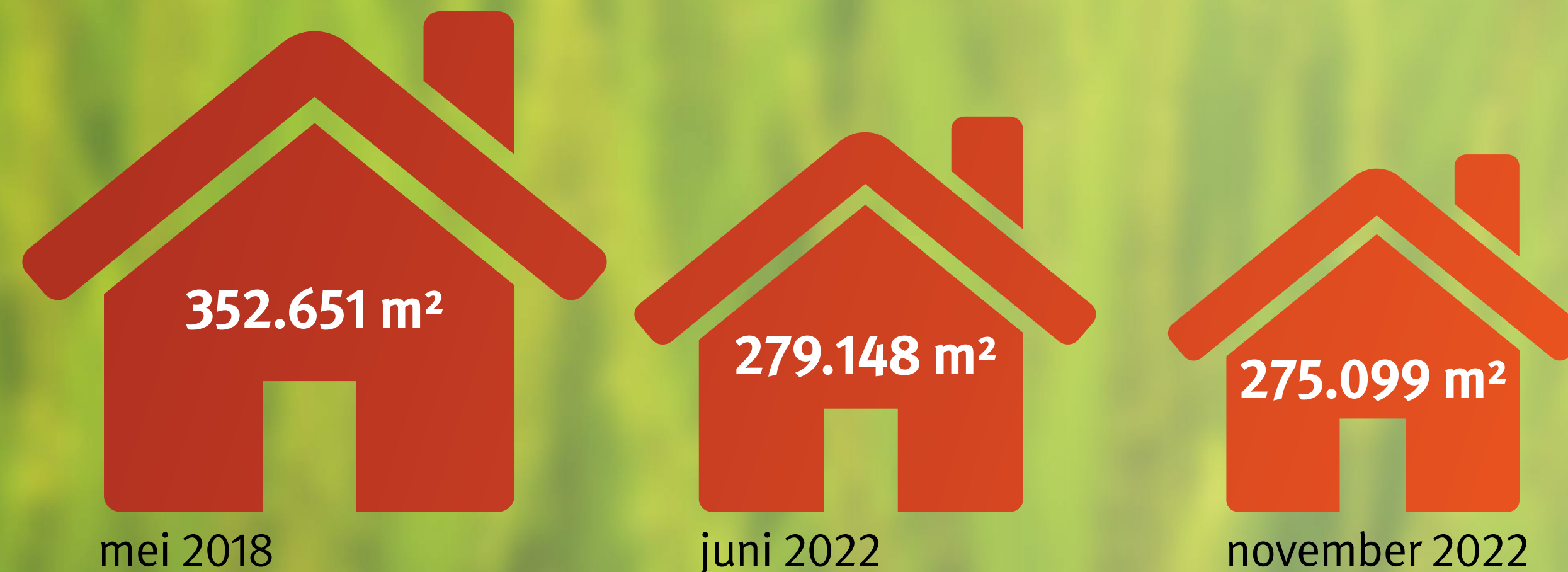

iedereen doet mee
iedereen wint
DUURZAAM ZALTBOMMEL

Voortgang sanering asbest daken

In de afgelopen 4,5 jaar is de oppervlakte van daken met verdenking van asbest met ongeveer 22% afgenomen.

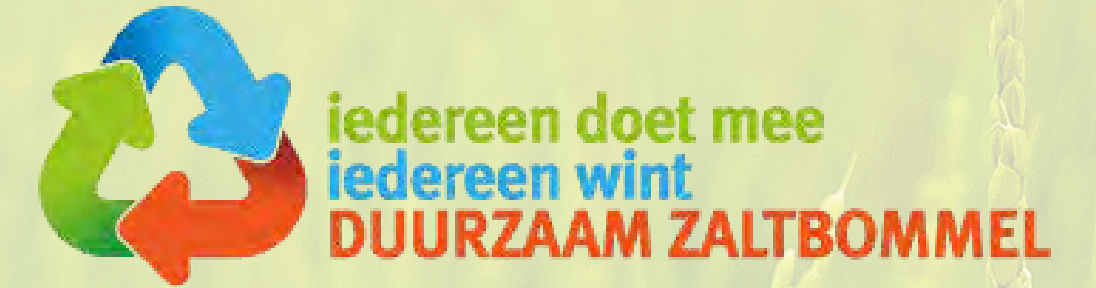
Oppervlakte daken verdacht of asbest aanwezig

Bron: Stand van zaken 'Asbestdaken in Gelderland' via gelderland.maps.arcgis.com

Thema ruimtelijke adaptatie

Aan de slag met bestrijding hittestress

Op 19 juli is het Bommelerwaards hitteplan vastgesteld. Het doel van het plan is de negatieve gezondheidseffecten door hitte te voorkomen (preventie).

In september ontvingen we de toekenning van de stimuleringsbijdrage aanpak hitte van de provincie Gelderland (max. €100.000). Deze financiële bijdrage kunnen we besteden aan projecten die zijn opgenomen in de Leidraad Hitte. Dit zijn bijvoorbeeld projecten die hittestress verminderen, of waterafvoer en biodiversiteit bevorderen.

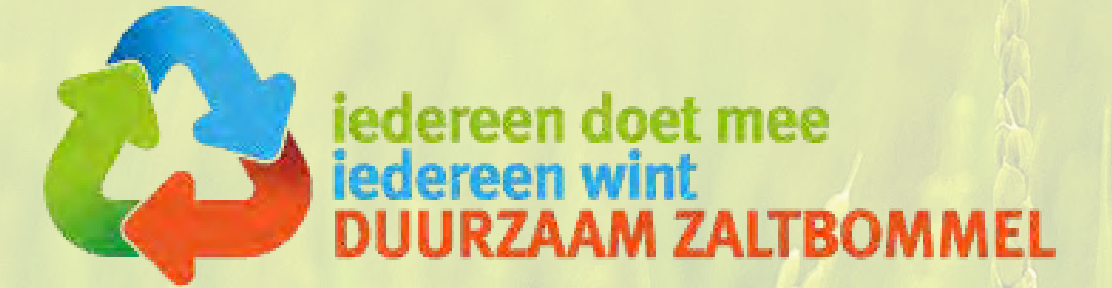
We besteden deze bijdrage aan de aanpak van het Bachplein in Zaltbommel. De voorbereidingen zijn inmiddels in volle gang. Collega's uit diverse domeinen haken aan, net als Welzijn Bommelerwaard en de GGD. Er is ook nadrukkelijk samenwerking met Bazalt Wonen, de eigenaar van de omliggende woningen.

Bazalt Wonen is gestart met de renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden van de omliggende huurwoningen. Ook werkt de gemeente op dit plein aan de leefbaarheidsopgave, omdat dit gebied een historie heeft met veel overlast. Tot slot vervangen we de riolering. Het plein staat ook op de planning voor herinrichting. We gaan het hele plein klimaatadaptief als koelte-eiland inrichten, met behoud van bestaand groot groen. Zo gaan we hittestress tegen en geven we leefbaarheid en welzijn een boost.

Thema ruimtelijke adaptatie

We gaan door met ontstening en vergroening

Op 24 september was de succesvolle eerste editie van Groene Burendag in samenwerking met Bazalt Wonen, De Kernen en Welkoop Zaltbommel. Inwoners gingen met hun tuin aan de slag en ontvingen een gratis plantpakket.

In het kader van het NK Tegelwippen reed op 26 september weer de Tegeltaxi door de gemeente. De gewipte tegels werden aan huis opgehaald. Aan het eind van de dag hadden we een vrachtwagen vol.

In samenwerking met collega's van groen en de buitendienst zetten we groenadoptie op de kaart door deelname aan het Nationale Boomspiegelfeest. Tientallen boomspiegels zijn vergroend met de uitgedeelde plantpakketten. Wethouder Gijs van Leeuwen beplante de boomspiegel van de boom bij het gemeentekantoor.

Het Groene Huis als broedplaats voor innovatie en duurzaamheid

‘De groene bubbel in onze regio helpen vergroten’, dat is wat het Groene Huis doet. Door een plek te zijn waar ondernemers en bewonersinitiatieven elkaar ontmoeten rondom duurzaamheid en innovatie. Ze delen werkplekken, ontmoeten, werken samen en leggen verbindingen. Deelname aan de Innovatieversneller en de Klimaatweek waren belangrijke accenten van het Groene Huis dit jaar.

- **Ondernemersdag Duurzaamheid & Innovatie** – Starters, voorlopers en pioniers in duurzaamheid stonden op 3 november op het podium in Het Groene Huis.
 - **Starters** – deelnemers van de Innovatieversneller presenteerden zich op video en live tijdens de Show Case Day.
 - **Pioniers** – WeGrow en landbouwer Eric Litjens legden uit dat CO₂-reducerende houtbouw met Paulownia bomen een duurzaam en rendabel perspectief is als alternatief voor intensieve landbouw, of op braakliggende grond.

- **Voorlopers** – meet & greet met de ondernemers en initiatieven die in en vanuit Het Groene Huis werken.

- **Belevingsdag Elektrisch Rijden** – tijdens de duurzaamheidsmarkt in de Nationale Klimaatweek konden inwoners in diverse typen elektrische auto's proefrijden met een begeleider. Particulieren en autobedrijven stelden auto's beschikbaar. Zeker 20 proefritten zijn gemaakt. Ook blijkt er interesse in elektrische deelauto's. De Coöperatie Bommelerwaard pakt dit initiatief nu verder op.

